

Секція: Гроші, фінанси і кредит.

Конєва І.І.

*к.е.н., доцент кафедри фінансів
Сумський національний аграрний університет,
м. Суми, Україна*

СВІТОВИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ

Основною економічною функцією банків є надання кредитних послуг клієнтам. Від того, наскільки добре банки реалізують свої кредитні функції, багато в чому залежить економічний стан регіонів, що ними обслуговуються. Банківські кредити сприяють появі нових підприємств, збільшенню кількості робочих місць, будівництву об'єктів соціального та культурного призначення, а також забезпечують економічну стабільність. У зв'язку з інтеграційними процесами, що властиві фінансовим ринкам зарубіжних країн, на сьогоднішній день одним з важливих питань розбудови економіки України є питання актуалізації державного регулювання банківської діяльності.

Більшість країн світу застосовують механізми державного регулювання ринку кредитних послуг через недосконалість базових ринкових механізмів і важливу роль кредиту, яку він відіграє в соціально-економічному житті країни. Україна також використовує певний механізм державного регулювання ринку кредитних послуг.

Якщо розглядати форми державного регулювання, то до них належать комплексне планування економічного та соціального розвитку, прогнозування розвитку народного господарства, реалізація національних і цільових комплексних програм; бюджетно-податкова, грошово-кредитна та амортизаційна політика [1].

На сьогоднішній день світовий досвід в організації діяльності кредитних операцій особливо важливий для України як держави, яка прагне вийти на світовий рівень успішного функціонування банківської системи та економічного розвитку в цілому. Це необхідно не тільки для підвищення

конкуренто-спроможності України на світовому ринку банківських послуг, а й для повернення втрачених позицій у світовому співтоваристві.

У країнах, що мають розвинену кредитну систему, особливістю сучасної банківської діяльності є виконання безлічі банківських операцій з широкою клієнтурою. Так, найбільші банківські установи Великобританії використовують у своїй діяльності близько 100 різних видів операцій з обслуговування клієнтів, комерційні банки США – понад 150 видів операцій, банки Японії – близько 300 видів [2].

На долю комерційних банків у США припадає близько 35% загальної суми активів усіх фінансових установ країни. Великі банки надають повний комплекс фінансового обслуговування, включаючи кредити, прийом депозитів, розрахунки і т. д., причому всі операції супроводжуються високим рівнем обслуговування. Комерційні банки відіграють роль основного, базової ланки кредитної системи США [2].

У Німеччині провідне положення займає група комерційних банків, яку очолює велика трійка банків: Дойчебанк, Дрезднербанк і Коммерцбанк, які зосередили у себе більше 50% вкладів і 40% наданих кредитів [2].

Так, у Польщі використовують спеціальні методи забезпечення погашення кредитів їхніми позичальниками. Банки, які використовують групове поручительство замість застави та інших традиційних засобів забезпечення, були названі «банками довіри». Повернення кредитів забезпечувалося скоріше моральними принципами, ніж економічними – позичальник знав, що якщо він не розплатиться за кредит, то це змушені будуть зробити інші громадяни, які за нього поручилися. Таким чином, саме соціальне середовище було гарантією того, що позичальник погасить борг [3].

У Франції дозвіл на здійснення банківської діяльності надається Комітетом кредитних установ. Комітет з питань банківської регламентації має забезпечувати оптимальні умови для розвитку банківської системи. Банківська комісія здійснює безвиїзний та виїзний контроль та передає результати перевірок Центральному банку, який здійснює контроль на місцях. Дана модель

організації державного регулювання банківської діяльності передбачає підпорядкованість перших трьох структур Центральному банку Франції [4].

Враховуючи досвід інших країн, необхідно зазначити, що Україна лише почала свій шлях до впровадження ефективного механізму регулювання банківської діяльності, яка покликана в першу чергу попереджувати банківські кризи. Для попередження та подолання банківських криз країни мають об'єднати отриманий досвід для його обробки, уніфікації та узагальнення рекомендацій країнам з менш сильною економікою.

Загалом, можна застосовувати наступні рекомендації зарубіжних країн щодо державного регулювання банківських кредитних послуг в Україні, яке б сприяло економічному розвитку:

1. Забезпечувати збереження конкуренції між комерційними банками.
2. Повинно стимулювати комерційні банки до проведення на ринку безпечних операцій, тобто контролювати їх бажання ризикувати для нарощування своїх активів.
3. Має забезпечувати прозорість діяльності комерційних банків.
4. Не повинно сприяти зростанню витрат на регулювання і провокувати власників комерційних банків виводити свої операції в сегмент фінансового сектора, які не підлягають контролю регулятора.

Отже, державне регулювання кредитних послуг в умовах банківської кризи – це складова частина загальнодержавної програми щодо подолання банківської кризи, яка являє собою комплекс взаємопов'язаних і скоординованих заходів держави на ринку кредитних послуг, що спрямовані на стабілізацію банківської системи з метою виведення її з кризи та подальшого ефективного розвитку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Москвічова О.С. Вплив державного регулювання на ринок кредитних послуг в умовах глобалізації / О. С. Москвічова // Економіка і фінанси. – 2014. - №4. – С. 55 -59.

2. Малахов О. Основні напрямки розширення операцій банків з кредитно-розрахункового обслуговування клієнтів в умовах кризових явищ в економіці [Електронний ресурс] / О. Малахова // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 26(1). – С. 127 – 135. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gev/2010_1/finance_and_credit_support/021.pdf.
3. Прийдун Л. Оцінка зарубіжного досвіду мінімізації рівня проблемної заборгованості у кредитних операціях банків / Л. Прийдун // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. – 2011. – № 16. – С. 201 – 209.
4. Мехтієв Є.О. Використання іноземного досвіду державного регулювання банківського сектора в процесі пристосування до нових умов діяльності / Є.О. Мехтієв // Інвестиції: практика та досвід. - 2011. - №8. – С.54-56.